

## PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

## Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2017

Noora Hirvonen

*Oulun yliopisto*

noora.hirvonen@oulu.fi

<https://orcid.org/0000-0001-7577-3057>

Asiasanat: informaatiotutkimus; seminaarit; tieteellinen julkaisu toiminta; tieteellinen tieto; koulutus; korkeakouluopetus; identiteetti

Ensimmäinen kauteni Informaatiotutkimuksen yhdistyksen (ITY ry) puheenjohtajana alkaa olla takana ja on aika kerrata kuluneen vuoden antia. Vuosi on ollut mielenkiintoinen ja opettavainen, mutta myös haastava. Yhdistys on tilanteessa, jossa on löydettävä uusia keinoja toiminnan mahdollistamiseksi ja myös informaatiotutkimuksen tilanne yliopistollisena koulutusalan on herättänyt huolta. Vuonna 1981 laadittujen sääntöjen mukaisesti ITY ry:n ydintoimintaa ovat edelleen Informaatiotutkimus-lehden julkaiseminen ja alan seminaarien järjestäminen.

Informaatiotutkimus-lehti on kehittynyt hienosti päätoimittaja Susanna Nykyrin ja toimitussihteeri Matti Lassilan aktiivisuuden tuloksena. Käyttöön on otettu uusi Open Journal Systems (OJS) -versio ja perinteisen PDF-jakelumuodon rinnalle JATS XML -tekniikkaan<sup>1</sup> perustuva, selainkäyttöön tarkoitettu jakelumuoto. Myös toimitusprosessia on uudistettu ja käytössämme on TSV:n vertaisarviointitunnus. Pieneen tieteenalaan suhteutettuna lehden lukijakunta on laaja: lehti tavoittaa vuosittain yli 5000 uniikkia kävijää. Vuoden 2017 aikana järjestimme kaksi

---

1 <https://jats.nlm.nih.gov/>

Artikkeli on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä

Pysyvä osoite: <https://doi.org/10.23978/inf.68906>

seminaaria, joissa pureuduttiin ajankohtaisiin aiheisiin: keväällä totuudenjälkeisen ajan tematiikkaan ja syksyllä informaatiotutkimuksen alan koulutukseen. Seminaarit keräsivät kiitettävästi osallistujia, noin 30–40 kumpikin.

## **Kevätseminaari: Totuudenjälkeinen aika?**

Adjektiivi post-truth, totuudenjälkeinen, viittaa olosuhteisiin, joissa objektiiviset faktat vaikuttavat yleiseen mielipiteeseen vähemmän kuin tunteisiin ja uskomuksiin vetoaminen. Oxfordin sanakirjojen toimitus valitsi tämän väitetysti nykyaikaa kuvaavan uudissanan vuoden 2016 sanaksi (Oxford Dictionaries, 2017). Vastaiskuuna totuudenjälkeisellä maailmalle 22.4.2017 järjestettiin eri puolilla maailmaa tiedemarsseja (March for Science), joiden avulla ihmiset halusivat osoittaa, että luottavat edelleen tieteeseen, tutkittuun tietoon ja faktoihin (Tiedemarssi, 2017). Huhtikuussa 2017 Oulussa järjestetyn ITY ry:n ja Oulun yliopiston informaatiotutkimuksen oppiaineen yhteisessä kevätseminaarissa totuudenjälkeisyyden teemaa pohtivat Tiina Sarja, Ari Haasio, Anu Ojaranta ja Pauli Ohukainen.

Tekniikan tohtori, Tiedeviestinnän maisteriohjelmasta valmistunut Tiina Sarja puhui seminaarissa otsikolla *Mihin voi enää luottaa? Mielipide vastaan tiede julkisuudessa*. Sarjan esitys perustui hänen vuonna 2016 ilmestyneeseen teokseensa *Kuka oikein tietää – Kun mielipide haastoi tieteen*. Sarjan mukaan ajatuksessa totuudenjälkeisyyden ajasta on mahdollisesti kyse siitä, että huomaamme nykyisin paremmin niitä keinoja, joilla meihin pyritään vaikuttamaan. Myös mediamaisemamme on radikaalisti muuttunut. Sitä ei enää leimaa yhtenäiskulttuuri, vaan individualismi: Arvi Lind ei enää kerro totuuksia koko kansalle vaan kukin valitsee tiedonlähteensä yksilöllisesti. Viranomaisten, tieteen ja median arvovalta tuntuu romahtaneen ja on ehkä voimaannuttu jopa yli oman osaamisen. Valta on palautettu auktoriteeteilta itselle.

Julkisuudessa mielipiteet ja henkilökohtaiset kokemukset asettuvat usein vastakkain tieteen totuuksien kanssa. Julkisella areenalla kohtaavat median ja tieteen rationaliteetit: Tiedeyhteisössä keskustelu on hidasta, mediassa nopeaa. Tiede pyrkii tarkkuuteen, media selkeyteen. Lisäksi erilaiset asiat ovat usein tieteessä ja mediassa kiinnostaviksi tai tärkeiksi miellettyjä. Toisaalta yhteistäkin löytyy. Ainakin periaatteellisella tasolla sekä tiede että media pyrkivät kohti totuutta, parantamaan maailmaa ja tuomaan esille epäkohtia. Sarjan mukaan tulee pitää mielessä, että tiede ei selitä kaikkia maailman asioita, eikä tieteeseenkään tule luottaa sokeasti. Tiede on kuitenkin paras tähän mennessä keksitty keino saada tietoa todellisuudesta. Tiede pyrkii lähestymään totuutta jatkuvasti omia tuloksiaan korjaten. Toisaalta itsekorjaavuus myös rapauttaa tieteen uskottavuutta, kun faktat tuntuvat jatkuvasti

muuttuvan. Tiede tarjoaa selviä totuuksia vain harvoin, ja esimerkiksi karismaattinen kokemusasiantuntija voi tarjota uskottavampia ja helpommin ymmärrettäviä ”vaihtoehtoisia faktoja”.

Seinäjoen ammattikorkeakoulussa yliopettaja, tietokirjailija, filosofian tohtori Ari Haasio ja informaatiolukutaitoon liittyvää väitöskirjaansa Åbo Akademiassa viimeistelevä, kouluttajana toimiva filosofian maisteri Anu Ojaranta esittelivät seminarissa vihapuheeseen ja valemediaan liittyvää tutkimustaan kahdessa esityksessä: *Totuuden jäljillä – Vaihtoehtoinen totuus ja vihapuhe* ja *Valheen jäljillä: MV-lehden lähdeanalyysi*. Näistä ensimmäinen keskittyi käsitteelliseen tarkasteluun ja jälkimmäinen MV-lehteä koskevan empiirisen tutkimuksen esittelyyn.

Valemedia näyttää Haasion ja Ojarannan mukaan luotettavalta ja väittää välittävänsä faktoja, mutta ei sitoudu journalismin keskeisiin periaatteisiin kuten uutisten todenperäisyyden varmistamiseen ja luotettavien lähteiden käyttöön. Näiden sijaan valemedia tyypillisesti luottaa lähteenään muihin äärimielipiteitä edustaviin kirjoituksiin ja tuottaa näin vaihtoehtoista totuutta. Tässä kontekstissa valtamedia näyttäytyy totuutta vääristävänä valemediana. Haasion ja Ojarannan mukaan MV-lehteä voidaan pitää esimerkkinä valemediasta. Heidän analyysinsä mukaan lehden teksteissä viitataan taajalti äärimielipiteitä edustaviin blogikirjoituksiin ja muihin valemedioihin. Lähteitä käytetään tyypillisesti tarkoitushakuisesti ja tekijänoikeusloukkaukset ovat tavallisia. Yksi huomionarvoinen seikka on julkaisun sisältämä vihapuhe. Vihapuhe yhdistetään tyypillisesti tiettyä vähemmistöryhmää leimaavaksi tai halventavaksi puheeksi. Haasion ja Ojarannan mukaan vihapuheeksi voidaan kuitenkin mieltää myös muuhun kuin vähemmistöön kohdistuva loukkaava tai halventava kielenkäyttö. Haasio ja Ojaranta nostivat esityksessään esiin eron käsitteiden disinformaatio ja misinformaatio välillä. Molemmilla viitataan vääraan, harhaanjohtavaan, epätäydelliseen, epäselvään, tulkinnanvaraiseen tai epätarkkaan informaatioon. Misinformaatioon ei kuitenkaan liity tahallista harhaanjohtamista, toisin kuin disinformaatioon, joka pyrkii tarkoituksellisesti petollisuuteen. Yleisessä keskustelussa vaihtoehtoinen totuus tai vaihtoehtoiset faktat ovat muodostuneet disinformaation synonyymeiksi.

Tutkijatohtorina Oulun yliopistossa työskentelevä Pauli Ohukainen puhui seminarissa tiedeviestintäkokemuksistaan otsikolla *Tutkijana sosiaalisen median pyörteissä*. Ohukainen on aktiivinen toimija sosiaalisessa mediassa: hän pitää Tervettä skeptisyyttä -tiedeblogia<sup>2</sup>, jolla on viikossa tuhannesta kymmeneen tuhanteen lukijaa, ja ottaa osaa tiedekeskusteluun muun muassa Twitterissä ja Facebookissa. Ohukainen on biokemisti ja väitellyt tohtoriksi sydänsairauksien perustutkimuksesta. Blogissaan hän pyrkii tarjoamaan ”eväitä kriittiseen ajatteluun terveystiedon maailmassa”. Blogin aiheet sivuavat Ohukaisen omia sydäntutkimukseen liittyviä

---

2 <http://www.tervettaskeptisyytta.net/>

utkimusintressejä, mutta myös laajemmin terveyteen ja tieteeseen liittyviä teemoja. Ohukainen kertoi keskustelleensa jo vuosia tiedeteemoista erilaisilla foorumeilla. Blogi tuntui luontevalta kanavalta esittää argumentteja kootusti yhdessä paikassa. Lisäksi motiivina blogin perustamiseen oli halu oppia uutta ja kehittää omaa kirjoitustaitoa.

Ohukaisen blogissa paitsi popularisoidaan tutkimustuloksia, myös avataan tieteen toimintatapoja esimerkiksi kuvailemalla tarinallisesti tutkimusprosessin kulua. Tavoitteena on demystifioida tiedettä ja tehdä tutkimuksesta ymmärrettävämpää. Tutkija voi laskeutua ”norsunluutornistaan” ottamalla henkilökohtaisesti osaa julkisella areenalla käytävään keskusteluun. Ohukaisen toimintaa voidaan pitää esimerkkinä suunnasta, johon tutkijan tiedeviestijäroolia on viime vuosina pyritty ohjaamaan. Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan tuoreessa luonnoksessa tiedeviestinnän suosituksiksi korostetaan tiedeviestintätaitoja osana tutkijan ammattitaitoa ja todetaan, että tieteen tulee kuulua kaikille (Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta, 2017). Sosiaalisen median käytön yleistyttyä kynnys kaksisuuntaiseen vuorovaikutukseen tutkijoiden ja kansalaisten välillä on madaltunut: tiedeviestintä voi olla paitsi tiedottamista, myös keskustelua. Näkyvyys sosiaalisessa mediassa edistää parhaimmillaan tutkimustiedon leviämistä ja parantaa siten sen vaikuttavuutta.

Seminaarin esitykset herättivät vilkasta keskustelua. Muun yleisön lisäksi esityksiä olivat sovitusti kommentoimassa Oulun yliopiston Informaatiotutkimuksen professori Maija-Leena Huotari ja Informaatiotutkimuksen ja viestinnän professori Erkki Karvonen. Huotarin tutkimusaloja ovat tietojohdaminen ja informaatiokäyttäytyminen eri konteksteissa. Parhaillaan hän johtaa CogAHealth-akatemiahanketta, jossa tarkastellaan terveyteen liittyvien kognitiivisten auktoriteettien rakentumista nuorten keskuudessa. Huotari vastaa myös Suomen Akatemian yhteydessä toimivan strategisen tutkimuksen neuvoston BCDC Energia -hankkeen vuorovaikutuksen toteuttamisesta ja sen tutkimuksista. Karvonen on Oulun yliopiston Tiedeviestinnän maisteriohjelma TIEMA:n vetäjä ja on tutkinut muun muassa mielikuvien, brändien ja maineen problematiikkaa sekä poliittista viestintää ja tiedeviestintää. Huotari ja Karvonen toivat kommenteillaan kiinnostavasti esiin tiedeviestinnän ja informaatiotutkimuksen näkökulmaeroja saman ilmiön tarkasteluun. Siinä missä viestinnän tutkimus tyypillisesti kohdistuu julkisella areenalla käytäviin diskursseihin, kiinnittyy informaatiotutkijan huomio esimerkiksi tapoihin, joilla ihmiset haakeutuvat tiedonlähteiden äärelle ja arvioivat erilaisia informaatioisältöjä.

## Syysseminaari: Informaatiotutkimuksen koulutus ennen, nyt & tulevaisuudessa

Syysseminaarissa huomio kiinnitettiin informaatiotutkimuksen yliopistokoulutuksen historiaan, nykytilaan ja tulevaisuuteen. Seminaarin aihealinnan taustalla oli huoli alan koulutuksen tilanteesta ja tulevaisuudesta yliopistoissa meneillään olevien muutosten keskellä. Myös uudistukset yleisiä kirjastoja koskevassa lainsäädännössä ovat herättäneet keskustelua koulutuksen tarpeesta ja roolista.

Seminaarin aloitti Tampereen yliopiston Informaatiotutkimuksen lehtori, kirjastohistorian dosentti Ilkka Mäkinen esityksellään informaatiotutkimuksen koulutuksen *historiasta* Suomessa. Informaatiotutkimuksen koulutuksen lähtökohtana voidaan Mäkisen mukaan pitää kirjastokoulutusta, joka Suomessa käynnistyi 1900-luvun alkupuolella. Erityisesti Kansanvalistusseuran Tuusulassa järjestämää kaksi- viikkoista kirjastokurssia vuonna 1912 ja Kordelinin säätiön rahoituksella järjestettyä, Helle Cannelinin opettamaa kolmikuukautista kurssia vuonna 1919 voidaan pitää käännteentekevinä kirjastoalan koulutuksen kannalta. Vuonna 1945 järjestettiin ensimmäinen pidempi kurssi, vuoden kestävä yhteiskunnallisen korkeakoulun kirjastotutkinto. Vuonna 1972 kirjastotutkinnosta tuli alempi korkeakoulututkinto ja tutkinnosta tuli myös osa yleisten kirjastojen johtotehtävien pätevyysvaatimuksia. 1960 ja 1970 -lukujen vaihteessa järjestettiin myös tieteellisten kirjastojen tehtäviin pätevöittävää koulutusta.

Ensimmäinen kirjastotieteen ja informatiikan professuuri perustettiin Tampereen yliopiston Yhteiskuntatieteelliseen tiedekuntaan vuonna 1971. Åbo Akademiin professuuri perustettiin 1982 ja Oulun yliopistoon 1988. Mäkisen mukaan 1990-luvulla huomio siirtyi kirjastoinstituutiosta ilmiöiden tarkasteluun, esimerkiksi tiedonhankintaan, tiedonhakuun ja tietohallintoon. Tämä fokuksen muutos näkyi myös alan nimessä, ja vuonna 1994 Tampereen yliopistossa Kirjastotieteestä ja informatiikasta tuli Informaatiotutkimus. Oulun yliopisto ja Åbo Akademi seurasivat esimerkkiä, ja nimitys on vakiintunut maanlaajuisiksi.

Alan yliopistokoulutusta tarjotaan edelleen Suomessa kolmessa yliopistossa: Tampereen yliopistossa, Åbo Akademiassa ja Oulun yliopistossa. *Nykyhetken* informaatiotutkimuksen koulutusta olivat seminaarissa esittelemässä yliopisto-opettaja Kristina Eriksson-Backa Åbo Akademiasta ja yliopistonlehtori Jaana Kekäläinen Tampereen yliopistosta. Minä esittelin Oulun yliopiston tilannetta.

Oulun yliopistossa Informaatiotutkimus on yksi Humanistisen tiedekunnan pääaineista ja nykyisin myös osa Historia-, kulttuuri- ja viestintätieteiden tutkinto-ohjelmaa yhdessä Aate- ja oppihistorian, Arkeologian, Historian, Kulttuuriantropologian ja Saamelaisen kulttuurin kanssa. Yhteinen tutkinto-ohjelma tarkoittaa tällä hetkellä esimerkiksi osittain yhteisiä tutkimusmenetelmäopintoja. Pääosin kussa-

kin pääaineessa järjestetään kuitenkin oppiainekohtaista opetusta perus-, aine- ja syventävien opintojen tasolla. Oulussa informaatiotutkimuksen opinnot aloittaa pääaineenaan vuosittain noin 17 opiskelijaa (joista 5 erillisvalinnan kautta) ja sivuaineenaan noin 6–8 opiskelijaa. Opiskelijat voivat suorittaa humanististen tieteiden kandidaatin, filosofian maisterin ja filosofian tohtorin tutkinnot. Lisäksi oppiaine järjestää informaatiotutkimuksen perusopintojen opetusta yhteistyössä kesäyliopistojen kanssa. Oppiaineen yhteydessä toimii Tiedeviestinnän maisteriohjelma TIEMA. Kokonaisuudessaan oppiaineen pääasiallinen painopiste on tutkimuksessa: suurin osa henkilökunnasta työskentelee tutkimushankkeissa ja ulkopuolisen rahoituksen osuus budjetista on merkittävä.

Åbo Akademi tarjoaa ainoana Suomessa ruotsinkielistä informaatiotutkimuksen yliopistotason koulutusta. Informaatiotutkimus sijoittuu Åbo Akademiin Yhteiskunta- ja kauppatieteiden tiedekuntaan ja on yksi Yhteiskuntatieteiden koulutusohjelman pääaineista yhdessä Julkishallinnon, Julkisoikeuden, Kansainvälisen oikeuden, Sosiologian, Kansantaloustieteen ja Valtio-opin kanssa. Opiskelijat hakeutuvat opiskelemaan Yhteiskuntatieteiden koulutusohjelmaan ja valitsevat pääaineensa ensimmäisen opintovuoden jälkeen koulutusohjelman yhteiset opintojaksot (45–50 op) suoritettuaan. Informaatiotutkimuksen pääaineekseen valinneet sisällyttävät valtiotieteiden kandidaatin tutkintoonsa 65 opintopistettä informaatiotutkimuksen perus- ja aineopintoja ja maisterintutkintoon 85 opintopistettä syventäviä opintoja. Åbo Akademiin informaatiotutkimuksen opiskelijoista valtaosa on sivuaineopiskelijoita. Vuodesta 2018 alkaen Informaatiotutkimuksen maisteriohjelmaan ei enää voi suoraan jatkaa tai hakea, vaan vaihtoehtoina on hakeutua englanninkieliseen maisteriohjelmaan International Master's Programme in Governance of Digitalization (tutkintona kauppatieteen maisteri) tai ruotsinkieliseen julkisen johtamisen maisteriohjelmaan (tutkintona valtiotieteen maisteri). Pro gradu -tutkielman voi näissäkin vaihtoehdoissa edelleen tehdä informaatiotutkimuksen oppiaineeseen ja ruotsinkielellä. Lisäksi Åbo Akademiin on mahdollista suorittaa valtiotieteiden tohtorin tutkinto informaatiotutkimuksen alalta.

Tampereen yliopistossa Informaatiotutkimus on vuoden 2017 alusta ollut osa Viestintätieteiden tiedekuntaa ja Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median tutkinto-ohjelmaa. Pääsykokeen kautta valitaan vuosittain 32 opiskelijaa, jotka saavat oikeuden kandidaatti- ja maisteritutkintoihin. Suoraan maisteriopintoihin valitaan vuosittain noin 20 opiskelijaa. Opiskelijat voivat suorittaa tutkinto-ohjelmassa luonnontieteiden kandidaatin, filosofian maisterin ja filosofian tohtorin tutkinnot. Suomenkielisen maisteriohjelman ohella tutkinto-ohjelmassa on kansainvälinen maisteriohjelma Master's Degree Programme in Internet and Game Studies. Tampereella ollaan jälleen muutostilanteessa kun yliopiston rakenteet muuttuvat. Vuoden 2019 alussa aloittava kolmen korkeakoulun fuusio muuttaa tiedekuntarakenteet ja vaikuttaa myös tutkinto-ohjelmiin.

Informaatiotutkimuksen koulutuksen *tulevaisuutta* pohdittiin paneelikeskustelussa, johon osallistuivat Oulun yliopiston informaatiotutkimuksen professori Maija-Leena Huotari, Tampereen yliopistolla informaatiotutkimuksen professorina toimiva J. Tuomas Harviainen, Åbo Akademin informaatiotutkimuksen yliopisto-opettaja Kristina Eriksson-Backa, Suomen Kirjastoseuran puheenjohtaja Rauha Maarno, Itä-Suomen yliopiston kirjaston johtaja Jarmo Saarti, Seinäjoen ammattikorkeakoulun yliopettaja Ari Haasio sekä Insta DefSecin Technology Director Jiri Uitto. Keskustelu oli vilkasta ja herätti myös yleisön pohtimaan tulevaisuuden näkymiä.

Oma huomioni kiinnittyi erityisesti pohdintaan informaatiotutkimuksen identiteetistä ja ytimeistä. Keskustelu osoitti selvästi, että informaatiotutkimuksella ei koulutusalan ole selkeästi määriteltävää, jaettavaa identiteettiä. Toisin kuin ammattikorkeakoulutasoisessa koulutuksessa, jossa yleinen kirjasto on selkeästi koulutuksen fokuksessa, eivät näkemykset informaatiotutkimuksen koulutuksen ja kirjaston suhteesta ole yhdenmukaisia. Toisten käsitysten mukaan informaatiotutkimus alana sitoutuu vahvasti kirjastoinstituutioon, toiset taas näkevät tämän yhteyden jopa painolastina. Heitettiinä ilmoille sekin ajatus, että ehkäpä ammattikorkeakoulu vastaa paremmin yleisen kirjaston tarpeisiin koulutuksen saralla ja yliopistotasolla voidaan keskittyä muiden asiantuntijoiden kouluttamiseen. Työelämän edustajien puheenvuoroista syntyi vaikutelma, että työtehtäviin kaivataan nyt tietyn kentän hyvin hallitsevia asiantuntijoita pikemminkin kuin generalisteja. Esimerkiksi yliopistokirjastoissa on tarvetta asiantuntijoille, jotka ymmärtävät syvällisesti tieteen tekemistä ja siihen liittyvää problematiikkaa. Paneelissa tuotiin esille, että informaatiotutkimuksella on alana juuri nyt vahva tilaus, mutta toisaalta matala yhteiskunnallinen arvostus. Jos alan arvostusta halutaan lisätä, tulisi kiinnittää huomiota sen julkisuuskuvaan. Vahvaan brändiin tarvitaan kuitenkin vahva sisältö. Pystymmekö rakentamaan jaetun käsityksen siitä, mikä on informaatiotutkimuksen alan ydin? Käsitös alan ydinaineksista on luonnollisesti yhteydessä myös koulutuksen sisältöihin.

Seminaarin jälkeen siirryimme vielä seuraamaan Reijo Savolaisen ja Eero Sormusen jäähyväisluentoja. Molemmat ovat tehneet hienon uran informaatiotutkimuksen alalla ja siirtyvät nyt ansaitusti eläkepäiviä viettämään. Kumpikaan ei tosin ollut aikeissa jättää yliopistomaailmaa; tutkimustyö jatkuu, mutta ilman hallinnollisia tehtäviä.

## Lopuksi

Syysseminaarissa nousi esille huoli informaatiotutkimuksen koulutuksen nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä. ITY ry:n tavoitteena on vuonna 1981 laadittujen sääntöjen mukaisesti ”edistää kirjastotiedettä ja informatiikkaa tieteenä ja tut-

kimusalana”. Alan nimi on vaihtunut, mutta muilta osin tavoite on edelleen sama: edistää informaatiotutkimusta tieteenä ja tutkimusalana.

Informaatiotutkimuksen yhdistyksen puheenjohtajana toivon, että voimme jatkossakin tarjota tutkittua tietoa monien saataville vapaasti ja ilmaiseksi. Kevätseminaarin esityksissä korostui tutkitun tiedon rooli muuttuneessa mediamaisemassa. Tutkimusta pyritään aiempaa voimallisemmin suuntaamaan avoimuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, jotta tieteellisesti tuotettu tieto olisi mahdollisimman monen saatavilla. Avoimen tieteen avulla pyritään edistämään tiedettä ja tieteen vaikuttavuutta yhteiskunnassa ja luomaan uudenlaisia osallistumismahdollisuuksia tiedeyhteisölle, päätöksentekijöille ja kansalaisille. Jotta avoimen tieteen periaatteet voisivat toteutua, tulisi esimerkiksi tiedejulkaisujen ja tietoaaineistojen olla laajamittaisesti ihmisten saatavilla (ATT-hanke, 2017). Yleisesti ottaen avoimen tieteen periaatteiden noudattaminen johtaa parhaimmillaan siihen, että tulevaisuudessa yhä useammalla on mahdollisuus saada pääsy tieteelliseen, tutkittuun tietoon vaihtoehtoisten faktojen sijaan.

Vuonna 1981 perustettu yhdistyksemme kustantaa informaatiotutkimuksen alan ainoaa kotimaista vertaisarvioitua, tieteellistä julkaisua, joka on ilmestynyt avoimena verkkojulkaisuna jo pian kymmenen vuoden ajan. Informaatiotutkimus-lehti tarjoaa tutkijoille kanavan julkaista tutkimusta omalla äidinkielellään, ja toteuttaa avoimen tieteen periaatteita tarjoamalla julkaisun luettavaksi ilmaiseksi. Myös kaikki yhdistyksen järjestämät seminaarit ovat ilmaisia ja avoimia kaikille, myös muille kuin yhdistyksen jäsenille. Taloudellisen tukensa kautta tämän avoimuuden periaatteen toteutumisen ovat mahdollistaneet alan yliopistotasoisista koulutusta tarjoavat yksiköt Oulun yliopistossa, Åbo Akademiassa ja Tampereen yliopistossa, Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan kautta ohjautuvat opetus- ja kulttuuriministeriön tuki sekä jokainen yhdistyksemme jäsen.

Kiitän lämpimästi jokaista yhdistyksen toimintaan kuluneena vuonna osallistunutta; olette osaltanne jokainen olleet mukana edistämässä informaatiotutkimusta ja myös avointa tiedettä. Kuulemisiin vuonna 2018!

Pj Noora Hirvonen

## Lähteet

- ATT-hanke. (2017). Avoimen tieteen käsikirja tutkijoille ja tutkimusorganisaatioille. <https://avointiede.fi/www-kasikirja> (luettu 17.12.2017)
- Oxford Dictionaries. (2017). Word of the Year 2016 is... *Oxford Dictionaries English*. <https://en.oxforddictionaries.com/word-of-the-year/word-of-the-year-2016> (luettu 17.12.2017)
- Tiedemarssi. (2017). Tiedemarssi. <https://tiedemarssi.fi/> (luettu 17.12.2017)
- Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta. (2017). *Viesti rohkeasti, vaikuta vastuullisesti. Tiedeviestinnän suositukset 2017 (luonnos 3.5.2017)*. <http://bit.ly/tiedeviestinnan-suositukset-2017> (luettu 17.12.2017)